

Azərbaycan Respublikası adından

Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)-XXXX/XXXX
XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər: Etibar Qəzənfər oğlu Nəbiyevin sədrliyi və məruzəsi ilə,
Rəqib Əliddin oğlu Qurbanov və Aida Əli qızı Hüseyndən ibarət tərkibdə,
Məhkəmə iclas katibi Kənan Hüseyn oğlu Hüseynovun katibliyi ilə,
Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsindən cavabdeh
XXXXtərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya
Məhkəməsinin məhkəmə iclas zalında, açıq məhkəmə iclasında baxaraq
müəyyən etdi:

Ərizəçi Vergilər Nazirliyi yanında Lokal Gəlirlər Departamenti ərizə ilə məhkəməyə müraciət edərək, vergi ödəyicisi olan XXXXMəhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin icra orqanının rəhbəri olan XXXXin dövlət büdcəsinə olan ümumilikdə 1482,38 manat məbləğində vergi borcunun ödənilməsinə təmin etmək üçün onun ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Ərizə onunla əsaslandırılmışdır ki, vergi ödəyicisi olan XXXXMMC vergi öhdəliklərini Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədiyi üçün onun dövlət büdcəsinə XXXX-cu il tarixə 1482,38 manat məbləğində (o cümlədən, vergilər üzrə 0 manat, faizlər üzrə 0 manat, maliyyə sanksiyası üzrə 0 manat, məhkəmə qərarı ilə təmin edilmiş hissə üzrə 0 manat) vergi borcu vardır. Yaranmış borc məbləğinin 5 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilməsi məqsədi ilə vergi ödəyicisinə Vergi Məcəlləsinin 65-ci maddəsinə əsasən XXXXcü il tarixdə 1318020008604600 nömrəli bildiriş göndərilmiş, lakin vergi ödəyicisi yaranmış borc məbləğini ödəməmişdir.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi ilə ərizənin təmin edilməsi, dövlət büdcəsinə olan vergi borcunun ödənilməsinə təmin etmək üçün XXXXMMC-nin icra orqanının rəhbəri kimi vergi ödəyicisi olan, 27 noyabr 1983-cü il tarixdə Gürcüstan Respublikasının Tbilisi şəhərində anadan olmuş, Bakı şəhəri, Xətai rayonu, XXXX ünvanında qeydiyyatda olan XXXX ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması, qətnamənin qəbul edildikdən dərhal icra edilməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan maraqlı şəxs XXXXMəhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin icra orqanının rəhbəri olan XXXXapellyasiya şikayəti verərək, Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsinin ləğv olunması və iş üzrə ərizənin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi həm maddi və prosessual hüquq normalarının tələbləri baxımından, həm də işin faktiki halları baxımından tam qanunsuz və əsassızdır. Ona görə də, Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi ləğv olunmalı və iş üzrə ərizənin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməlidir.

Ərizəçi Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi yanında Lokal Gəlirlər Departamentinə, maraqlı şəxs XXXXMəhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin icra orqanının rəhbəri olan XXXXə məhkəmə kollegiyasının iclasının yeri və vaxtı barədə lazımı

qaydada məlumat verilməsinə baxmayaraq, məhkəmə iclasına gəlməmişlər və gəlməmələri barədə məhkəməyə hər hansı məlumat verməmişlər.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 376.2-ci maddəsinə əsasən işə baxılmanın vaxtı və yeri haqqında lazımı qaydada xəbərdar edilmiş şəxslərin gəlməməsi işə baxılmasına mane olmur.

Məhkəmə kollegiyası işə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi yanında Lokal Gəlirlər Departamentinin nümayəndəsinin, maraqlı şəxs XXXXMəhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin icra orqanının rəhbəri olan XXXXin iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası izahatı dinləyərək, apellyasiya şikayətini mülki işin materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli və Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəllənin 372.6 və 372.7-ci maddələrinə əsasən apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda işə tam yoxlayır. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin dəlillərindən asılı olmayaraq, məhkəmənin maddi və prosesual hüquq normalarına riayət etməsini yoxlayır.

İş materiallarında olan şəxsi hesab və rəqəsindən görünür ki, XXXXMMC-nin 1482.38 manat məbləğində vergi borcu vardır.

İş materiallarında olan hüquqi şəxs haqqında məlumatdan görünür ki, XXXXMMC-nin rəhbəri XXXX.

İş materiallarından görünür ki, Yaranmış borc məbləğinin 5 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilməsi məqsədi ilə vergi ödəyicisi kimi hüquqi şəxsin icra orqanının rəhbəri olan XXXX XXXX-cü il tarixdə 1318020008604600 nömrəli bildiriş göndərilmişdir.

İş üzrə mübahisə birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən yuxarıda qeyd olunan qaydada həll edilmişdir.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, ərizəni təmin etməkdə birinci instansiya məhkəməsi haqlı olmuşdur.

İş materiallarından, işin birinci instansiya məhkəməsi və məhkəmə kollegiyası tərəfindən müəyyən edilmiş hallarından görüldüyü kimi vergi ödəyicisi kimi XXXXMMC-nin icra orqanının rəhbəri olan XXXXvergi öhdəliyini Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədiyindən, hesablanmış vergilər üzrə borcların ödənilməsini təmin etmək üçün ərizəçi onun ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə ərizə ilə məhkəməyə müraciət etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 73-cü maddəsinin I hissəsinə əsasən, qanunla müəyyən edilmiş vergiləri və başqa dövlət ödənişlərini tam həcmdə və vaxtında ödəmək hər bir kəsin borcudur.

Azərbaycan Respublikası Vergilər Məcəlləsinin 16.1.1-ci maddəsinə əsasən, qanunla müəyyən edilmiş vergiləri, habelə bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada hesablanmış faizləri, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarını və digər məcburi ödənişləri ödəmək vergi ödəyicisinin vəzifələrindəndir.

Azərbaycan Respublikası Vergilər Məcəlləsinin 23.1.15-3-cü maddəsinə əsasən, vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, hesablanmış vergilər üzrə borcların və faizlərin, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının ödənilməsini təmin etmək üsulu kimi vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin və ya hüquqi şəxsin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması üçün məhkəməyə müraciət etmək vergi orqanlarının hüquqlarındandır.

Həmin Məcəllənin 78.1-ci maddəsinə əsasən, vergi öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi ödənilməli olan vergi məbləğinin müəyyən edilmiş müddətlərdə və qaydada ödənilməsidir. Vergi ödəyicisinin hesablarında və ya kassasında vəsaitin, habelə onun əmlakının olub-olmamasından asılı olmayaraq vergi öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi məcburidir.

Azərbaycan Respublikası Miqrasiya Məcəlləsinin 9.3.6-1-ci maddəsinə əsasən, vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, hesablanmış vergilər üzrə borcları və faizləri, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarını dövlət büdcəsinə ödəməməsinə görə vətəndaşın ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı olduqda - məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə qərar qəbul edilənədək, vətəndaşın ölkədən getmək hüququ müvəqqəti məhdudlaşdırıla bilər.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 355-5.1-ci maddəsinə əsasən, vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, hesablanmış vergilər üzrə borcların və faizlərin, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının ödənilməsinə təmin etmək üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanı fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması barədə məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir.

Həmin Məcəllənin 355-7.4-cü maddəsinə görə isə, vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması haqqında qətnamə qəbul edildikdən dərhal sonra qüvvəyə minir və qətnamədən şikayətin verilməsi onun icrasını dayandırmır.

Məhkəmə kollegiya xüsusilə qeyd edir ki, mülki-prosessual qanunvericiliyə yeni daxil edilən yuxarıda sadalanan müddəalar, vergi ödəyicisinin konstitusion hüquqlarını müvəqqəti məhdudlaşdırmaq yolu ilə onu dövlət büdcəsinə yaranmış vergi borclarını ödəməyə məcbur etmək məqsədi daşıyır və əgər vergi ödəyicisinin heç bir mötəbər sübuta əsaslanmayan arqumentləri əsas götürülərək müvafiq ərizələr təmin edilməzsə, belə halda həmin məqsədə nail olunması faktiki olaraq mümkünsüz olacaqdır.

Bu qənaətə gələrkən məhkəmə kollegiyası onu da nəzərə alır ki, Mülki Prosesual Məcəllənin 355-7.6-cı maddəsinə görə, vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması haqqında ərizə məhkəmə tərəfindən təmin edilərək müvafiq qətnamə qəbul edildikdən sonra ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılmasına səbəb olmuş əsaslar aradan qalxdıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının ərizəsinə əsasən məhkəmə tərəfindən iki iş günü ərzində həmin məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə qətnamə qəbul edilir. Bu isə o deməkdir ki, XXXXqeyd etdiyi arqumentləri təsdiq edəcək sübutlarla vergi orqanına müraciət edə və həmin sübutların həqiqiliyi aşkar edilərsə, barəsində tətbiq olunan məhdudluğun götürülməsinə nail ola bilər.

Beləliklə, məhkəmə kollegiyası toplanmış sübutlara məcmu halda qiymət verərək hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi tərəflər arasında yaranmış mübahisəli hüquq münasibətini qanunvericiliyin tələblərinə uyğun həll etmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan qanunvericiliyin tələblərinə əsaslanaraq və işin hallarına məcmu halda qiymət verərək məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətindəki dəlilləri əsassız hesab edir.

Göründüyü kimi birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən qətnamə çıxarılmış maddi və prosesual hüquq normaları düzgün tətbiq edilmiş və məhkəmə kifayət qədər araşdırma aparmaqla iş üzrə əsaslı və qanuni nəticəyə gəlmişdir.

Beləki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 14.2-ci maddəsinə əsasən məhkəmə yalnız tərəflərin təqdim etdikləri sübutları araşdırmalı və onlardan istifadə etməlidir.

Həmin Məcəllənin 77.1-ci maddəsinə əsasən hər bir tərəf öz tələblərinin və etirazlarının əsası kimi istinad etdiyi halları sübut etməlidir.

Həmçinin maddi və prosessual hüquq normalarının tələblərinin pozulması barədə maraqlı şəxsin apellyasiya şikayətindəki dəlilləri məhkəmə iclasında öz təsdiqini tapmadığından əsassızdır.

Göründüyü kimi birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən qətnamə çıxarılmadan maddi və prosessual hüquq normaları düzgün tətbiq edilmiş və məhkəmə kifayət qədər araşdırma aparmaqla əsaslı və qanuni qətnamə qəbul etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, mülki prosesdə qəbul edilmiş və sübut hüququnun tələbləri baxımından mühüm əhəmiyyətə malik olan formal həqiqət prinsipinə görə sübutların toplanması və təqdim edilməsi yükü bütünlüklə tərəflərin üzərinə düşür.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 217.4-cü maddəsinə əsasən məhkəmə (hakim) öz qətnaməsini yalnız məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlara əsaslandırır.

Qeyd edilənlərə və apellyasiya baxışı ilə müəyyən edilmiş hallara əsaslanaraq məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi iş üçün əhəmiyyətli olan halları düzgün müəyyən edərək iş üzrə əsaslı və ədalətli nəticəyə gəlmişdir; qətnamə qanuni və əsaslıdır; apellyasiya şikayətinin dəlilləri qətnamənin tam və ya qismən ləğv edilməsi, habelə dəyişdirilməsi üçün əsaslı deyildir. Odur ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli, Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Şərh olunanlara əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 372, 382, 384.0.1, 392, 393 və 402-406-cı maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

qəət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Hazırkı iş üzrə Bakı şəhəri Bakı şəhəri, Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən, işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətinə Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.